

תשעה באב

להתאונן, "גבר על חטאיו", על דרכו הנלווה שבחר לו, שהיא אשר הביאתו למצבו הקשה.
רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות איכה" בשם המגיד מדובנא

משיח נולד בתשעה באב

אמרו באגדה, כי המשיח נולד ביום תשעה באב, וצריך לעשות זכר לגואל ולמנחם כדי שלא יתיאשו מן הגאולה (בית יוסף או"ח סימן תקנד)

האם בכל שנה נולד המשיח בתשעה באב? התשובה היא: כן! בכל שנה ושנה נולד ונתעורר משהו מכחו של המשיח, שיבוא לגאלנו במהרה בימינו אמן. ואיך הוא מתעורר בכל השנה?

אומר רבי נתן גשטעטנער זצ"ל, שהתעוררות כחו של משיח באה על ידי שאנחנו מקיימים את תשעה באב באופן הנכון והראוי. ומהו הקיום הראוי? אין תכלית התענית בהמנעות מאכילה ומשתה וציעור הגוף, אלא על כל אחד ואחד להתבונן, על מה עשה ה' לנו ככה, שכבר כאלפיים שנה חרב בית מקדשנו ונוטל כבוד מבית חיינו, ואנו נדים מגלות אל גלות, ורמוסים תחת ידי הגויים. הנה נתקיים בנו מאמר הנביא: **"עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו"**, עבר קציר, אוי וי, כמה וכמה נפשות קצרו הגויים מאתנו, כלה קיץ, כלו כבר כל הקצין, ובעוונותינו הרבים עדיין לא נושענו. ואז נתחיל לחשוב, למה באמת לא נושענו? ונשיב אל לבנו, שהסיבה העקרית היא כי עדיין לא תקנו את החטא העקרי שבעטיו חרב הבית ובאה הגלות, הוא הטא שנאת חנם. ובלב כל אחד, תבוא התעוררות גדולה לתיקון הענין הזה. ואז נדברו יראי ה' איש אל רעהו, וירבו שלום בעולם בין אדם לחבירו, ובפרט בין יראי ה'. וזהו הדבר שבהכרח מביא להתעוררות כח הגאולה, כחו של משיח זוהי, בעצם, הלידה של משיח.

המשיח, הוא זה שיביא שלום מוחלט בעולם, על אליהו הנביא שהוא מבשרו של משיח, אמרו חכמים (סוף מסכת עדיות): אין אליהו בא לא לרחק ולא לקרב אלא לעשות שלום בעולם שנאמר: **"הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום הגדול והנורא, והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבות"**. וכשיבא המשיח, הוא יאחד את כל כלל ישראל, ובזכות זה נזכה ויתקיים בנו מאמר הנביא:

"כי נחם כל חרבותיה, וישם מדברה כעדן וערבתה כגן ה', ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה"
ספר ומתק האור "בין המצרים"

איסור נעילת הסנדל, רמז לגאולה העתידה
 ההלכה היא, שתשעה באב נאסר בנעילת הסנדל כיום הכיפורים, על פי הפשט, איסור זה אחד מן הענויים שיש

"שערי דמעות לא ננעלו"

גודל ההישג הניתן להגיע בעבודת ה' ע"י הבכיה
 דמעות של תשעה באב משפיעות על כל השנה

חז"ל אומרים: **"כל השערים ננעלו, חוץ משערי דמעות"** (ב"מ נט.). הזמן המיועד לבכי ולדמעות הוא תשעה באב. **"בליל זה יבכיון בני"** כשמתעוררים כראוי מהרגשת החורבן ובוכים בתשעה באב, יכולים לזכות ע"י כך לעליה רוחנית כל השנה כולה.

ידועים דברי הגר"ח שמואלביץ זצ"ל על אדם שהצטנן באמצע החורף ומחלתו הסתבכה עד שנפטר לבית עולמו, שמורגלים לתלות את הסיבה לפטירתו בגשמי החורף. אך באמת נגזרה עליו הגזירה כבר בראש השנה וביום הכיפורים. באמצע החמימות של תפילות הימים הנוראים הוא התקרר וההשפעה והתוצאה מכך היא במשך השנה. לפי זה אפשר לומר שחסרון בבכיה ובדמעות בתשעה באב, מסוגלים להשפיע למשך ימות השנה. אם פותחים את השערים בדמעות יכולות התפילות של ראש השנה ויוהכ"פ להתקבל, ואם ח"ו לא מנצלים היטב את כח הבכי והדמעות, ישארו השערים נעולים.

כשנתבונן על השנה שחלפה, נראה שארעו בה פורעניות שנחשבות כשריפת בית אלוקינו. גדולי ישראל נאספו מעמנו, והותירונו לאנחות. תפילות רבות התפללנו שנזכה לאור תורתם, ושערי דמעות ננעלו, ובהגיע תשעה באב עלינו לבכות על החורבנות הנוראים, על בית מקדשנו ותפארתנו ועל רוח אפינו גדולי הדור שנלקחו מאתנו. אילו היינו בוכים כראוי בשנה שעברה, אפשר ששערי התפילה היו נפתחים ומשלא זכינו עלינו לבכות על פטירתם.

"רב פינקוס זצ"ל בספרו גלות ונחמה"

מה יתאונן אדם חי גבר על חטאיו (איכה ג.לט)

משל לאדם שהיה תועה בדרך ולא היה יודע היכן היא דרך המלך הסלולה והמתוקנת. כיון שתעה, נתקל הוא בבורות ומהמורות, נופל ונחבל ויודע הוא שאין הוא נמצא בדרך הנכונה. הנה בלי ספק, על אף שהוא כואב ודואב מחמת התקלותו בבורות, אין עיקר צערו על כאבים אלו, אלא על כך שסטה מהדרך הישרה. שאיפתו היא לשוב את הדרך הסלולה, שתביאנו אל מחוז חפצו, ואז יודע הוא ששוב לא יחבל וייפגע. כן הוא האדם. בעת שכלתה אליו הרעה, צריך הוא לתת דעתו שהצרות הבאות עליו אינן אלא הוכחה שהוא הולך בדרך עקלקלה וכאשר ישוב לדרך הישרה, ממילא יחלפו מכאוביו וצרותיו. על כך אומר הנביא: **"מה יתאונן אדם חי"**, מי שסובל צרות ומכאובים, על מה עלי

להתענות בהם בתעניות חמורות. הליכה בלי מנעלים מעור מקשה על ההולך, ויש בזה ענוי נפש. אבל, האמת היא מצינו איסור של נעילת הסנדל לא רק במקום שצריך ענוי, אלא מטעם אחר לגמרי. הכהנים בבית המקדש היו אסורים בנעילת הסנדל, והיו משמשים יחפים. להר הבית, היה אסור לעלות בסנדל, שם בודאי אין שייכות לענין של ענוי. ואם כן צריך לדעת מה היה שם הענין של איסור נעילת הסנדל.

המדרש (שמות רבה ב.ו.) על דברי ה' למשה בהר חורב: **"של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא"**, מבאר את הטעם בקצרה: של נעליך, כל מקום שהשכינה נגלית, אסור בנעילת הסנדל, וכן ביהושע: **"של נעליך"**, וכן בכהנים לא שימשו במקדש אלא יחפים. רואים אנו מדברי המדרש, שהאיסור הזה נובע מהתגלות השכינה במקומות הללו. בכל שיש גלוי שכינה, נאסרה נעילת הסנדל, אבל המדרש אינו מבאר מדוע זה כך? מדוע השראת שכינה במקום מסויים גורמת לאיסור לנעול בו נעלים.

ה"בני יששכר" בספרו **"אגרא דפרקא"**, מביא בשם מהר"ם חאגיז פירוש עמוק מאוד על הענין הזה. ראשית כל, הוא דן בשאלה: מדוע בכלל נועלים בני אדם נעלים? מדוע אין הם הולכים על הארץ עצמה? והרי כל בעלי החיים אינם נועלים נעל או סנדל, ולכאורה אין בנעילת הסנדל תועלת לצורך ההליכה? אלא אומרים חכמי הרמז, שענין לבישת המנעלים הוא, כדי שלא יגע בשרו על האדמה. כי בחטאו של האדם הראשון היא נתקללה, על כן, עושיין הפסק בין הרגל לאדמה, ולכן אמרו חז"ל (שבת קכט.) שימכור אדם כל מה שיש לו ויקח מנעלים לרגליו, מכיון שההפסק הוא כדי להפסיק בין הקללה, וזהו גם הטעם שהברכה שתיקנו חז"ל על לבישת המנעלים היא: **"שעשה לי כל צרכי"**, כי זהו כל צרכי, לחפץ בברכה ולהפסיק בינו לבין הקללה.

ומוסיף מהר"ם חאגיז, שלפי זה מובן היטב טעם חליצת הסנדל במקומות המוקדשים, כי במקומות הללו, מכוח השראת השכינה יצאה האדמה מכלל ארור לכלל ברוך, ולכן יש לילך בהם יחף, בלא חציצה. על פי הדברים הללו, מבאר **האגרא דפרקא**, טעם נוסף לכך שביום הקדוש יום הכפורים נאסרה נעילת מנעל, כי בגלל קדושת היום נתקדשה גם הארץ, והיא יוצאת אז מן הקללה לברכה. ולא זו בלבד, אלא שמטעם זה גם בתשעה באב נאסר בנעילת הסנדל, שמכיון שביום זה נולד משיח בן דוד. אנו חולצים את המנעלים, להראות שאנו סומכים ובטוחים, שעל ידי משיח בן דוד תצא האדמה מקללה לברכה, כפי שהיתה קודם החטא.

ספר ומתק האור "בין המצרים"

הלכה: ברכה שעשה לי כל צרכי

כתב מ"ב (סימן תקנד סקל"א): והנה אע"פ שאסור בט"ב ויוה"כ בנעילת הסנדל מ"מ הסכימו הרבה אחרונים שיוכל לברך ברכה "שעשה לי כל צרכי". ובפסקי תשובות (אות טז) כתב: והנהגים עפ"י האר"י ז"ל אינם מברכים ברכה שעשה לי כל צרכי אלא בלילה כשנועל את נעלי העור, ואף שבימינו נהוג ללכת בנעלי בד או גומי אעפ"כ אין לברך, אמנם יש שכתבו שאלו שהולכים בנעלי בד וגומי יש להם לברך אף לפי השיטות הנ"ל.

פסקי תשובות חלק ו'

פתגם: העיניים מצמצמות ומגבילות את מיטווה הראיה של עיני השכל.
ספר "שמחלה"

חקירה: דבר שלא בא לעולם

החסרון בקונה, שלא יכול לקנות אותו, או במקנה, שלא יכול להקנות אותו (תורת הקניינים ח"ב עמוד רפח).

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: בכל לבבך

רבי מרדכי בנט, היה נוהג שלא לטעום פת שחרית, כל עוד שלא נתן צדקה לעני, או עשה חסד כלשהו לאדם מישראל. כששאלוהו לפשר המנהג הזה, השיב ואמר: חכמינו אמרו בבבא בתרא: קודם שיאכל אדם וישתה יש לו שני לבבות. זאת אומרת: כל עוד שלא אכל אדם והוא שרוי ברעב, הריהו חש ומרגיש גם את לבו וגם את לב חברו העני, השרוי גם הוא ברעב, אבל לאחר שאכל ושתה לשובע, שוב לא נותר לו אלא לב שלו, כי הוא שוכח את לב של העני, כפי הפתגם השגור: "אין השבע מרגיש ברעבונו של הרעב."

ספר "חד וחלק" חלק ה' (דף ק.)

שבת שלום

מזל טוב ליום הולדת של בני חביב בן מלכה נ"

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, סשה שלום בן דבורה רחל. זרע של קיימא לרינה בת זהרה אנריאת, מרים ברכה בת מלכה ואריה יעקב בן חוה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל.

